

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2022 m. birželio 21 d.
(OR. en)

10437/22
ADD 1

AG 70
INST 245

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo: Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo
direktorė Martine DEPREZ

gavimo data: 2022 m. birželio 21 d.

kam: Europos Sąjungos Tarybos generaliniam sekretoriui

Dalykas: KOMISIJOS KOMUNIKATO EUROPOS PARLAMENTUI, EUROPOS
VADOVŲ TARYBAI, TARYBAI, EUROPOS EKONOMINIŲ IR
SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ KOMITETUI
„KONFERENCIJA DĖL EUROPOS ATEITIES. Nuo vizijos prie
konkrečių veiksmų“ PRIEDAS

Delegacijoms pridedamas dokumento COM (2022) 404 final PRIEDAS.

Pridedama: COM (2022) final ANNEX

Briuselis, 2022 06 17
COM(2022) 404 final

ANNEX

PRIEDAS

prie

**KOMISIJOS KOMUNIKATO EUROPOS PARLAMENTUI, EUROPOS VADOVŲ
TARYBAI, TARYBAI, EUROPOS EKONOMINIŲ IR SOCIALINIŲ REIKALŲ
KOMITETUI IR REGIONŲ KOMITETUI**

KONFERENCIJA DĖL EUROPOS ATEITIES

Nuo vizijos prie konkrečių veiksmų

PRIEDAS

Šiame priede pateikiamas nebaigtinis Komisijos kompetencijai priklausančių teisės aktų ir kitų iniciatyvų, kuriais Komisija įgyvendina arba įgyvendins per Konferenciją dėl Europos ateities suformuluotus pasiūlymus ir priemones, sąrašas. Numatomus Konferencijos pasiūlymais grindžiamus veiksmus ir teisėkūros procedūra priimamų aktų pasiūlymus Komisija rengs visapusiškai laikydama geresnio reglamentavimo standartų ir subsidiarumo bei proporcingumo principų, taip pat deramai atsižvelgdama į dabartiniame daugiamečiame biudžete nustatytus finansinius apribojimus. Ji taip pat stengsis užtikrinti, kad kartu su siūlomomis iniciatyvomis būtų vykdomi aktyvūs komunikacijos veiksmai ir kampanijos siekiant įtraukti piliečius į dialogą apie ES politikos veiksmus ir tai, kaip jie veikia ir gerina kasdienį piliečių gyvenimą.

Kiekviename iš devynias Konferencijos temas atitinkančių šio priedo skirsnių išvardijami Konferencijos pasiūlymai ir nurodomi atitinkami:

- ▶ U. von der Leyen vadovaujamos Komisijos jau pasiūlyti arba pradėti veiksmai;
- ▶ pasiūlyti teisės aktai, kuriuos priimti ji ragina Europos Parlamentą ir (arba) Tarybą;
- ▶ numatomi veiksmai ir teisės aktai;
- ▶ nauji veiksmai, kuriuos apsvarstyti paskatino Konferencija.

Kiekviename skirsnyje Komisijos iniciatyvos išvardijamos eilės tvarka, atitinkančia per Konferenciją suformuluotų pasiūlymų ir priemonių seką. Kelias Konferencijos temas aprėpiančios ES iniciatyvos ar teisės aktai nurodomi tik vieną kartą – po tuo pasiūlymu, su kuriuo jie labiausiai susiję. Pavyzdžiui, nors planas „REPowerEU“ apima ir idėjas, iškeltas skirsniuose *Tvirtesnė ekonomika, didesnis socialinis teisingumas ir aktyvesnis darbo vietų kūrimas* bei *Klimato kaita ir aplinka*, jis labiausiai susijęs su energetiniu savarankiškumu, todėl nurodomas skirsnyje *ES pasaulyje*.

Priede nurodomi ne tik teisės aktai, bet ir komunikacijos priemonės bei programos.

Nors daugelis per Konferenciją suformuluotų pasiūlymų atitinka Komisijos jau numatytus veiksmus ir teisės aktus, tie pasiūlymai padės rengti tuos numatytus veiksmus ir teisės aktų pasiūlymus. Konferencijos rezultatai ne tik įkvėps Komisiją naujiems svarstymams, bet ir suteiks jai daugiau minčių dėl jau numatytų veiksmų bei pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų ir kitų aktų.

Įgyvendinti ES politiką padeda daugybė įvairių fondų ir kitų paramos mechanizmų. Daugelis jų yra kompleksiniai ir apima su keliomis Konferencijos temomis susijusius veiksmus.

Pagrindiniai iš jų yra:

- ▶ Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė;
- ▶ Europos regioninės plėtros fondas;
- ▶ „Europos socialinis fondas +“;
- ▶ Sanglaudos fondas (remia investicijas į aplinkos ir transporto sritis, įskaitant infrastruktūrą);
- ▶ Teisingos pertvarkos mechanizmas, įskaitant Teisingos pertvarkos fondą (remia teritorijas, kuriose juntamas didžiausias perėjimo prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos poveikis);
- ▶ Europos Sąjungos solidarumo fondas;
- ▶ laikinosios valstybės pagalbos sistemos;
- ▶ Inovacijų fondas ir Modernizavimo fondas;

- ▶ Europos infrastruktūros tinklų priemonė (tikslinės investicijos į transporto, energetikos ir skaitmeninių paslaugų infrastruktūrą siekiant skatinti ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą ir didinti konkurencingumą);
- ▶ Skaitmeninės Europos programa;
- ▶ „Erasmus+“;
- ▶ Europos solidarumo korpusas;
- ▶ programa „Kūrybiška Europa“ ir pagal ją vykdomos iniciatyvos „I-Portunus“, „Culture Moves Europe“ ir „Music Moves Europe“ (remiamas menininkų, kūrėjų ir kultūros specialistų judumas);
- ▶ Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai;
- ▶ Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondas;
- ▶ mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Europos horizontas“;
- ▶ programa „ES – sveikatos labui“;
- ▶ Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondas;
- ▶ Teisingumo programa;
- ▶ Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programa;
- ▶ Vidaus saugumo fondas;
- ▶ Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonė „Globali Europa“;
- ▶ techninės paramos priemonės (valstybėms narėms teikiama parama ir praktinės žinios, padedančios rengti ir įgyvendinti reformas, be kita ko, susijusias su klimato politikos veiksmais, skaitmenine pertvarka ir sveikata).

1. KLIMATO KAITA IR APLINKA

Per Konferenciją suformuluoti šeši pasiūlymai, padėsiantys ES atlikti lyderės vaidmenį klimato kaitos ir aplinkos srityje¹.

- 1. Žemės ūkis, maisto produktų gamyba, biologinė įvairovė ir ekosistemos, tarša: užtikrinti saugią, tvarią, teisingą, klimato kaitos požiūriu atsakingą įperkamą maisto produktų gamybą, kuri atitiktų tvarumo principus, nekenktų aplinkai, padėtų saugoti biologinę įvairovę ir ekosistemas ir kartu užtikrintų apsirūpinimą maistu.*
- 2. Žemės ūkis, maisto produktų gamyba, biologinė įvairovė ir ekosistemos, tarša: saugoti ir atkurti biologinę įvairovę, kraštovaizdį ir vandenynus ir šalinti taršą.*
- 3. Klimato kaita, energetika, transportas: didinti Europos energetinį saugumą ir Europos Sąjungai tapti energetiškai nepriklausoma, kartu užtikrinant teisingą pertvarką ir aprūpinant europiečius pakankamu kiekiu įperkamos ir tvarios energijos. Kovoti su klimato kaita, ES atliekant pasaulinės lyderės vaidmenį tvarios energetikos politikos srityje, ir laikytis pasaulinių klimato srities tikslų.*
- 4. Klimato kaita, energetika, transportas: kurti aukštos kokybės, modernią, žaliają ir saugią infrastruktūrą, kuria būtų užtikrintos jungtys, be kita ko, kaimo ir salų regionuose, visų pirma sudarant sąlygas naudotis įperkamu viešuoju transportu.*
- 5. Tvarus vartojimas, pakavimas ir gamyba: geriau naudoti ir valdyti medžiagas ES, kad ji taptų žiediškesnė, savarankiškesnė ir mažiau priklausoma. Kurti žiedinę ekonomiką propaguojant tvarius ES produktus ir gamybą. Užtikrinti, kad visi ES rinkai pateikiami produktai atitiktų bendrus ES aplinkos apsaugos standartus.*
- 6. Informuotumas, sąmoningumas, dialogas ir gyvenimo būdas: plėsti žinias apie aplinką, klimato kaitą, energijos vartojimą ir tvarumą, didinti su tuo susijusį sąmoningumą ir skatinti švietimą bei dialogą šiais klausimais.*

Siekdama įgyvendinti per Konferenciją suformuluotus pasiūlymus, Komisija jau ėmėsi tokių iniciatyvų kaip:

- ▶ Europos žaliasis kursas;
- ▶ strategija „Nuo ūkio iki stalo“, kuria siekiama, kad maisto sistemos būtų sąžiningos, sveikos ir ekologiškos;
- ▶ bendros žemės ūkio politikos reforma;
- ▶ Nulinės taršos veiksmų planas;
- ▶ Žiedinės ekonomikos veiksmų planas;
- ▶ 2030 m. ES biologinės įvairovės strategija;
- ▶ 2030 m. ES miškų strategija;
- ▶ įsipareigojimas iki 2030 m. pasodinti 3 mlrd. medžių ir pasodintų medžių skaičiavimo programėlė „MapMyTree“;
- ▶ Komunikatas dėl tvarios mėlynosios ekonomikos;
- ▶ vandenynams skirta programos „Europos horizontas“ misija;
- ▶ Ekologinės gamybos plėtros veiksmų planas;
- ▶ Europos klimato teisės aktas;

¹ Šie šeši pasiūlymai apima iš viso 57 konkrečias priemones.

- ▶ ES cheminių medžiagų strategija tvarumui užtikrinti;
- ▶ Darnaus ir išmanaus judumo strategija;
- ▶ Saulės energijos strategija;
- ▶ Jūrų atsinaujinančiųjų išteklių energijos strategija;
- ▶ Reglamentas dėl tvarumo taksonomijos energetikos sektoriuje;
- ▶ transporto sektoriui skirtas krizių atveju taikytinas nenumatytų atvejų planas;
- ▶ Europos partnerystės, pavyzdžiui, Biologinės įvairovės gelbėjimo, Perėjimo prie švarios energijos, Netaršios aviacijos, Europos geležinkelių, Susietojo, sąveikiojo ir automatizuoto judumo, Švariojo vandenilio, Baterijų, Nulinės taršos kelių transporto partnerystės ir energijai imlių pramonės sektorių poveikio klimatui neutralizavimo partnerystė „Processes4Planet“;
- ▶ ES misijos, kuriomis institucijos ir piliečiai sutelkiami tokiems tikslams kaip neutralizuoti 100 miestų poveikį klimatui bei paversti juos pažangiais ir atgaivinti vandenynus ir vandenį (iki 2030 m.), pritaikyti prie klimato kaitos 150 regionų ir bendruomenių užtikrinant jų atsparumą klimato kaitos poveikiui, sukurti 100 gyvųjų laboratorijų ir kelrodžių projektų, padėsiančių užtikrinti gerą dirvožemio būklę Europoje;
- ▶ reikšmingos žalos nedarymo principo integravimas į įvairias sritis ir daugiametėje finansinėje programoje bei priemonėje „NextGenerationEU“ nustatyti plataus užmojo išlaidų klimato srities veiksams tikslai;
- ▶ programos LIFE paprogramės, skirtos perėjimui prie švarios energijos ir klimato politikai;
- ▶ Sprendimas dėl Europos geležinkelių metų;
- ▶ su tolimuoju ir tarpvalstybiniu susisiekimu geležinkeliais susijęs veiksų planas;
- ▶ iniciatyva „Renovacijos banga“;
- ▶ Pramoninių išmetamų teršalų direktyvos ir Europos išleidžiamų ir perduodamų teršalų registro reglamento peržiūra;
- ▶ 2021 m. judumo mieste teisinėje sistemoje numatyta darnaus judumo mieste planų peržiūra;
- ▶ Komisijos rekomendacija dėl energijos nepritekliaus;
- ▶ Europos mokslinių tyrimų erdvė: žaliojo vandenilio srities bandomieji veiksmai;
- ▶ komunikatas „Tvarūs anglies ciklai“, kuriame numatyti keli veiksmai, įskaitant integruotą bioekonomikos politikos poveikio žemės naudojimui vertinimą, padėsiantį įgyvendinti ES bioekonomikos strategiją;
- ▶ Europos švariojo vandenilio aljansas, kurio tikslas – skatinti investicijas ir švariojo vandenilio gamybą ir naudojimą;
- ▶ pertvarkos planai, kuriais siekiama padėti padaryti įvairias ekosistemas atsparesnes, žalesnes ir labiau skaitmenines;
- ▶ komunikatas „Mūsų atliekos – mūsų atsakomybė“;
- ▶ Europos klimato paktas;
- ▶ naujasis europinis bauhausas;
- ▶ ES tvarios ir žiedinės tekstilės ekonomikos strategija;
- ▶ ES prisitaikymo prie klimato kaitos strategija;
- ▶ Teisingos pertvarkos platforma;
- ▶ maisto srityje veikiančių įmonių elgesio kodeksas, kurio tikslas – padėti sukurti socialiai atsakingą maisto vertės grandinę, padedančią mažinti ES aplinkosauginį pėdsaką ir poveikį klimatui;
- ▶ Rekomendacija dėl sąžiningo perėjimo prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos užtikrinimo;
- ▶ Valstybės pagalbos klimato ir aplinkos apsaugai ir energetikai gairės ir Su apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema susijusios valstybės pagalbos gairės;

ragina Europos Parlamentą ir (arba) Tarybą nedelsiant priimti:

- ▶ 55 % tikslo priemonių rinkinį, kuriuos siekiama pritaikyti ES klimato, energetikos, žemės naudojimo, transporto ir mokesčių politiką tikslui iki 2030 m. sumažinti grynąjį išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį bent 55 proc.;
 - Pasienio anglies dioksido korekcinį mechanizmą;
 - peržiūrėtą Energijos mokesčių direktyvą (peržiūra siekiama atnaujinti degalams ir energiniams produktams taikomus minimalius mokesčių tarifus);
 - Energijos vartojimo efektyvumo direktyvą, kurioje nustatytas didesnis – 13 proc. – tikslas (buvo 9 proc.);
 - Žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės reglamentą;
 - peržiūrėtą Reglamentą, kuriuo nustatomos lengvųjų automobilių ir lengvųjų komercinių transporto priemonių išmetamo CO₂ normos;
 - Atliekų vežimo reglamento peržiūros pasiūlymą;
 - naują Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvos redakciją, kurioje nustatytas didesnis – 45 proc. – tikslas (buvo 40 proc.);
 - peržiūrėtą Pastatų energinio naudingumo direktyvą;
 - Socialinio klimato fondo reglamentą;
 - peržiūrėtą Alternatyviųjų degalų infrastruktūros reglamentą;
 - iniciatyvą „FuelEU Maritime“;
 - iniciatyvą „RefuelEU Aviation“;
 - Dujų sektoriaus priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo ir vandenilio dokumentų rinkinį;
 - Apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą, įskaitant sprendimą pradėti ją taikyti ir pastatų bei kelių transporto sektoriams;
 - peržiūrėtą Fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų reglamentą;
 - Reglamentą dėl ozono sluoksnį ardančių medžiagų;
- ▶ Tvarių gaminių iniciatyvą;
- ▶ principo „teršėjas moka“ tinkamumo patikros dokumentą;
- ▶ peržiūrėtą TEN-T reglamentą (peržiūra siekiama pagerinti ES geležinkelių tinklo kokybę, kad iki 2030 m. būtų užtikrinti aukšti standartai visame pagrindiniame TEN-T tinkle, o iki 2040 m. – nauji standartai visame išplėstiniame tinkle);
- ▶ Pramoninių išmetamų teršalų direktyvą;
- ▶ Reglamentą dėl miškų naikinimo ir alinimo;
- ▶ Reglamentą, kuriuo nustatoma tvarių gaminių ekologinio projektavimo reikalavimų nustatymo ir skaitmeninio gaminių paso sukūrimo sistema;
- ▶ Direktyvą, kuria siekiama suteikti vartotojams daugiau galių dalyvauti žaliajoje pertvarkoje;
- ▶ peržiūrėtą Statybos produktų reglamentą (peržiūra siekiama užtikrinti, kad galiojanti reglamentavimo sistema padėtų užtikrinti nusistatytą tvarumo ir klimato srities tikslų įgyvendinimą apstatytos aplinkos srityje);
- ▶ naujo Reglamento dėl atliekų vežimo pasiūlymą;

ketina pateikti pasiūlymus dėl:

- ▶ maisto švaistymo mažinimo tikslų nustatymo;
- ▶ etiketėse pateikiamų ekologiškumo teiginių, pagrįstų aplinkosauginio pėdsako metodais;
- ▶ teisės aktų dėl tvarių maisto sistemų (įskaitant tvarių maisto produktų ženklimą);
- ▶ nukrypti nuo antimonopolinių taisyklių leidžiančios nuostatos taikymo susitarimams dėl tvaraus ūkininkavimo gairių;

- ▶ žvejybos išteklių išsaugojimo ir jūrų ekosistemų apsaugos veiksmų plano;
- ▶ bendro komunikato dėl ES tarptautinio vandenynų valdymo darbotvarkės;
- ▶ Tausiojo pesticidų naudojimo direktyvos atnaujinimo;
- ▶ didžiausios leidžiamosios tam tikrų pesticidų liekanų koncentracijos importuojamuose maisto produktuose peržiūros, kuria būtų atsižvelgta į visuotinį susirūpinimą keliančius aplinkosaugos aspektus;
- ▶ su mikroorganizmais susijusių duomenų reikalavimų ir mikroorganizmų patvirtinimo kriterijų bei vertinimo principų peržiūros, kurios tikslas – užtikrinti, kad mikroorganizmus būtų galima lengviau naudoti rinkai pateikiamuose nedidelės rizikos augalų apsaugos produktuose;
- ▶ teisės aktų dėl privalomų ES gamtos atkūrimo tikslų;
- ▶ anglies dioksido absorbavimo sertifikavimo;
- ▶ biologinių, biologiškai skaidžių ir kompostuojamų plastikų politikos sistemos;
- ▶ teisėkūros procedūra priimamo akto dėl gyvūnų gerovės, kuriuo, atsižvelgiant į sėkmingą Europos piliečių iniciatyvą „End the Cage Age“, be kita ko, būtų laipsniškai atsisakoma narvuose laikyti dar daugiau įvairių gyvūnų ir galiausiai tai būtų uždrausta;
- ▶ Jūrų strategijos pagrindų direktyvos, kuria siekiama apsaugoti jūrų ekosistemą ir biologinę įvairovę, peržiūros;
- ▶ Europos jūrų saugumo agentūros įgaliojimų peržiūros;
- ▶ Direktyvos dėl taršos iš laivų peržiūros;
- ▶ Miesto nuotekų valymo direktyvos peržiūros;
- ▶ paviršinio ir požeminio vandens teršalų sąrašo peržiūros;
- ▶ gairių, padedančių įgyvendinti Pakartotinio vandens naudojimo reglamentą;
- ▶ su aplinkos oro kokybe susijusių teisės aktų peržiūros, kurios tikslas – padėti taikyti principą „teršėjas moka“;
- ▶ ES iniciatyvos dėl apdulkinio peržiūros, kurios tikslas – geriau apsaugoti vabzdžius;
- ▶ priemonių, kuriomis būtų siekiama mažinti netyčinio mikroplastikų patekimo į aplinką mastą;
- ▶ komunikato dėl Strateginio energetikos technologijų plano peržiūros;
- ▶ skaitmeninių daugiarūšio judumo paslaugų, kurių tikslas – tarpusavyje integruoti viešojo transporto ir geležinkelių paslaugas ir palengvinti skaitmeninį kelionių planavimą;
- ▶ transporto srities iniciatyvos „CountEmissionsEU“;
- ▶ Oro susisiekimo paslaugų reglamento ir Laiko tarpinių reglamento peržiūros;
- ▶ Visai netaršios aviacijos aljanso, kurio tikslas – paspartinti perėjimą prie neutralaus anglies dioksido poveikio skrydžių;
- ▶ krovinių transporto žalinimo dokumentų rinkinio, apimančio pasiūlymą dėl sunkiųjų transporto priemonių;
- ▶ teisės akto dėl miškų stebėjimo, ataskaitų teikimo ir duomenų rinkimo sistemos;
- ▶ Atliekų pagrindų direktyvos peržiūros, kurios tikslas – užtikrinti ir atliekų susidarymo prevenciją, suderinti atliekų surinkimo sistemas ir nustatyti tekstilės gaminiams taikytinas ES mastu suderintas didesnės gamintojo atsakomybės taisykles, apimančias ekologinį mokesčių diferencijavimą;
- ▶ munitinių reformos, kurios tikslas – sukurti tvirtesnę munitų sąjungos sistemą, padedančią geriau apsaugoti ES piliečius ir bendrąją rinką, ir taip pakylėti munitų sąjungą į naują lygmenį;
- ▶ teisės akto dėl dirvožemio būklės;
- ▶ iniciatyvos dėl ekologiškumo teiginių pagrindimo;
- ▶ Pakuočių ir pakuočių atliekų direktyvos peržiūros, įskaitant galimus veiksmus dėl užstato gražinimo sistemų;

- ▶ tvaraus prekių vartojimo iniciatyvos, kuria būtų siekiama kovoti su suplanuoto nusidėvėjimo praktika ir būtų nustatyta teisė į remontą;
- ▶ gamintojo atsakomybės sistemų išplėtimo siekiant suteikti paskatų perdirbti atliekas ir keistis su tuo susijusia informacija ir gerosios praktikos pavyzdžiais;
- ▶ su vienkartiniais plastikiniais gaminiiais susijusio įgyvendinimo sprendimo, kuriuo būtų nustatytos perdirbtųjų medžiagų dalies vienkartinuose plastikiniuose gėrimų buteliuose apskaičiavimo, tikrinimo ir informacijos apie ją teikimo taisyklės;
- ▶ automobilių, furgonų, sunkvežimių ir autobusų išmetamų teršalų normų („Euro 7“);
- ▶ strateginio prognozavimo ataskaitos dėl žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos sąsajų užtikrinimo naujomis geopolitinėmis aplinkybėmis;

apsvarstys galimybę imtis naujų veiksmų, pavyzdžiui:

- ▶ parengti teisės aktų dėl augalų, išvedamų taikant tam tikrus naujus genomikos metodus;
- ▶ parengti importuojamoms prekėms taikytinus gyvūnų gerovės standartus;
- ▶ apsvastyti ženklavimo gyvūnų gerovės ženklu galimybes;
- ▶ parengti principo „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ taikymo konkrečiuose sektoriuose gaires;
- ▶ ES mastu atlikti atnaujintų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų projektų vertinimą;
- ▶ didinti energijos vartojimui efektyvinti skiriamą privatų finansavimą;
- ▶ spręsti atliekų tvarkymo poveikio aplinkai problemą;
- ▶ imtis priemonių šviesinei taršai mažinti;
- ▶ toliau skatinti plėtoti dviračių infrastruktūrą ir zonas be automobilių (reguluoti transporto priemonių patekimą į miestų teritorijas);
- ▶ parengti energetikos pertvarkos žuvininkystės ir akvakultūros sektoriuose skatinimo veiksmų planą;
- ▶ pasiūlyti teisėkūros procedūra priimamą aktą dėl visai netaršių transporto priemonių dalies padidinimo tam tikrą dydį viršijančiuose viešojo sektoriaus ir įmonių automobilių parkuose;
- ▶ įvertinti poreikį visoje ES netaikyti PVM tarptautinių kelionių geležinkeliu bilietams ir taip gerokai sumažinti geležinkelių transporto keleivių išlaidas.

2. SVEIKATA

Per Konferenciją suformuluoti keturi su sveikata susiję pasiūlymai².

- 7. Sveikas maistas ir sveika gyvensena: užtikrinti, kad visi europiečiai galėtų šviestis apie sveiką maistą ir gauti įperkamo sveiko maisto, nes tai – sveikos gyvensenos pagrindas.*
- 8. Sveikatos priežiūros sistemos stiprinimas: didinti mūsų sveikatos priežiūros sistemų atsparumą ir gerinti jų kokybę.*
- 9. Platesnė sveikatos samprata: į sveikatą žvelgti holistiškai, t. y. ne tik spręsti ligų ir gydymo klausimus, bet ir didinti sveikatos sąžingumą, rūpintis profilaktika ir ugdyti bendrą supratimą apie problemas, su kuriomis susiduria sergantys ar neįgalūs asmenys, vadovaujantis bendros sveikatos koncepcija, kuri turėtų būti akcentuojama kaip vienas iš pagrindinių horizontaliųjų principų, apimančių visas ES politikos sritis.*
- 10. Visiems vienodos galimybės naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis: įtvirtinti teisę į sveikatą užtikrinant, kad visi europiečiai turėtų vienodas visuotines galimybes naudotis įperkamos ir kokybiškos profilaktinės ir gydomosios sveikatos priežiūros paslaugomis.*

Siekdama įgyvendinti per Konferenciją suformuluotus pasiūlymus, Komisija: jau ėmėsi tokių iniciatyvų kaip:

- ▶ Cheminių medžiagų strategija tvarumui užtikrinti, kuria siekiama skatinti inovacijas, padedančias kurti saugias ir tvarias chemines medžiagas, ir stiprinti žmonių sveikatos ir aplinkos apsaugą nuo pavojingųjų cheminių medžiagų;
- ▶ Ekologinės gamybos veiksmų planas ir su juo susijęs teisės aktų rinkinys;
- ▶ Europos kovos su vėžiu planas, apimantis 10 pavyzdinių iniciatyvų;
- ▶ kovai su vėžiu skirta programos „Europos horizontas“ misija; bendradarbiavimas įgyvendinant Europos kovos su vėžiu planą siekiant iki 2030 m. pagerinti daugiau kaip 3 mln. žmonių gyvenimo kokybę;
- ▶ ES vaistų strategija;
- ▶ su sveikatos sritimi susijusios konkrečioms šalims skirtos rekomendacijos, pateiktos per Europos semestrą – metinį ekonominės politikos koordinavimo ciklą;
- ▶ Pasirengimo ekstremaliosioms sveikatos situacijoms ir reagavimo į jas institucija (HERA);
- ▶ Reglamentas dėl didesnio Europos vaistų agentūros vaidmens pasirengimo vaistų ir medicinos priemonių krizei ir jos valdymo srityje;
- ▶ Europos partnerystės, pavyzdžiui, Bendros sveikatos koncepcija pagrįsta kovos su įgytu atsparumu antimikrobinėms medžiagoms partnerystė, taip pat Europos sveikatos mokslinių tyrimų erdvės stiprinimo, Sveikatos ir sveikatos priežiūros sistemų pertvarkymo ir Pasirengimo pandemijoms partnerystės;

² Šie keturi pasiūlymai apima iš viso 24 konkrečias priemones.

- ▶ atnaujintos PVM taisyklės, be kita ko, išplėstas visuomenės sveikatai skirtų produktų ir paslaugų, kuriems netaikomas PVM, sąrašas;
- ▶ iniciatyva „Sveikesni kartu“, kuria siekiama padėti valstybėms narėms nustatyti ir įgyvendinti veiksmingą politiką ir veiksmus, padedančius mažinti pagrindinių neužkrečiamųjų ligų, įskaitant psichikos sveikatos sutrikimus, naštą;
- ▶ Atsakingos maisto verslo ir rinkodaros praktikos elgesio kodeksas;
- ▶ struktūrinis dialogas vaistų tiekimo saugumo klausimais, siekiant didinti vaistų tiekimo grandinių atsparumą ir užtikrinti tiekimo saugumą, kartu nesumažinant įperkamumo;
- ▶ Europos atvirojo mokslo debesija, kurios tikslas – sukurti specialias platformas (tokias kaip Europos COVID-19 duomenų platforma), kuriose būtų dalijamasi medicinos mokslinių tyrimų, klinikiniais ir genominiiais duomenimis;
- ▶ manifestas dėl ES COVID-19 mokslinių tyrimų, kuriuo siekiama kuo labiau padidinti mokslinių tyrimų rezultatų prieinamumą kovojant su COVID-19 pandemija;
- ▶ Reglamentas, kuriuo pratęsimi Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro įgaliojimai;
- ▶ Reglamentas dėl priemonių sistemos kilus krizei svarbių medicininių atsako priemonių tiekimui Sąjungos lygmens ekstremaliosios visuomenės sveikatos situacijos atveju užtikrinti;
- ▶ privalomi minimalūs mokyklose ir viešosiose institucijose taikytini tvarių maisto produktų viešųjų pirkimų kriterijai;
- ▶ su krauju, audiniais ir ląstelėmis susijusios teisinės sistemos peržiūra;
- ▶ kartu su valstybėmis narėmis nustatomos mokestinės paskatos maitintis sveikai;

ragina Europos Parlamentą ir (arba) Tarybą nedelsiant priimti:

- ▶ Reglamentą dėl didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai;
- ▶ Reglamentą dėl Europos sveikatos duomenų erdvės, kuriuo siekiama pagerinti sveikatos priežiūros paslaugų teikimą visoje ES, suteikti žmonėms galimybę kontroliuoti savo sveikatos duomenis, suteikti sveikatos priežiūros specialistams saugią prieigą prie individualių elektroninių paciento duomenų santraukų (Europos elektroninių asmens sveikatos pasų) ir sukurti nuoseklią, saugią, patikimą ir veiksmingą sveikatos duomenų naudojimo sistemą;

ketina pateikti pasiūlymus dėl:

- ▶ Informacijos apie maistą teikimo vartotojams reglamento peržiūros, apimančios nuostatas dėl privalomo suderinto maistingumo ženklavimo pakuotės priekinėje pusėje, siekiant suteikti vartotojams informacijos, padedančios rinktis sveikus ir tvarius maisto produktus;
- ▶ rekomendacijos dėl cheminių ir kitų medžiagų kūrimo atsižvelgiant į saugos ir tvarumo principus, kurios tikslas – pateikti pramonės subjektams ir reguliavimo institucijoms gairių, kaip kurti naujas chemines ir kitas medžiagas;
- ▶ farmacijos srities teisės aktų peržiūros, kuria būtų užtikrinta galimybė visose valstybėse narėse greičiau gauti kokybiškų, saugių, įperkamų ir ekologiškesnių vaistų;
- ▶ su vaistais nuo retųjų ligų ir vaikams skirtais vaistais susijusių teisės aktų peržiūros;
- ▶ geresnio maisto medžiagų valdymo veiksmų plano;
- ▶ rekomendacijos dėl vėžio formų, nuo kurių apsaugo skiepai;
- ▶ Rekomendacijos dėl vėžio atrankinės patikros atnaujinimo;

- ▶ novatoriškų su antimikrobinėmis medžiagomis ir jų alternatyvomis susijusių mokslinių tyrimų ir viešųjų pirkimų metodų;
- ▶ naujų veiksmų pagal programos „ES – sveikatos labui“ 2023 m. darbo programą, kurių tikslas – užtikrinti, kad būtų lengviau perduoti konkrečių donorių inkstus persodinti konkrečioms recipientams;
- ▶ naujos visuotinės sveikatos strategijos;

apsvarstys galimybę imtis naujų veiksmų, pavyzdžiui:

- ▶ nustatyti produkto ekologinio pėdsako skaitmeninio ženklavimo ir ženklavimo pakuotės priekinėje pusėje reikalavimą;
- ▶ rasti būdų paskatinti dalyvavimą Europos visuomenės sveikatos savaitėje;
- ▶ parengti su patentais susijusį dokumentų rinkinį, apimančią iniciatyvą dėl papildomos apsaugos liudijimų ir priverstinio patentų licencijavimo;
- ▶ imtis priemonių dėl produktų, siejamų su vėžio rizika, rinkodaros ir reklamos;
- ▶ įvertinti draudimo rūkyti teisės aktų poveikį;
- ▶ suformuoti naują visapusišką požiūrį į psichikos sveikatą.

3. TVIRTESNĖ EKONOMIKA, DIDESNIS SOCIALINIS TEISINGUMAS IR AKTYVESNIS DARBO VIETŲ KŪRIMAS

Per Konferenciją suformuluoti šeši plataus pobūdžio pasiūlymai stiprinti ES ekonomiką, didinti socialinį teisingumą ir aktyviau kurti darbo vietas³.

- 11. Tvarus ekonomikos augimas ir inovacijos: siūlome ES remti perėjimą prie tvaraus ir atsparaus ekonomikos augimo modelio, per Europos semestrą skiriant dėmesio stiprų socialinį aspektą turinčiai žaliajai ir skaitmeninei pertvarkai, taip pat suteikiant galių piliečiams, profesinėms sąjungoms ir įmonėms. Įprastus makroekonominis rodiklius ir BVP rodiklį būtų galima papildyti naujais rodikliais, susietais su naujais Europos prioritetais, kaip antai Europos žaliuoju kursu arba Europos socialinių teisių ramsčiu, ir geriau atspindinčiais ekologinę bei skaitmeninę pertvarką ir žmonių gerovę.*
- 12. ES konkurencingumo didinimas ir tolesnis bendrosios rinkos stiprinimas: siūlome didinti Europos Sąjungos ekonomikos, bendrosios rinkos ir pramonės konkurencingumą bei atsparumą ir spręsti strateginės priklausomybės klausimus. Turime Europos Sąjungoje skatinti verslumo kultūrą, kurioje būtų remiamos, galėtų klestėti ir taip prie atsparesnės ir darnesnės visuomenės kūrimo prisidėti visų dydžių novatoriškos įmonės, visų pirma labai mažos, mažosios ir vidutinės įmonės bei startuoliai. Kad būtų lengviau įgyvendinti socialiai atsakingesnės Europos viziją, reikalinga stipri veikianti rinkos ekonomika.*
- 13. Įtraukios darbo rinkos: siūlome gerinti darbo rinkų veikimą, kad jose būtų užtikrinamos sąžiningesnės darbo sąlygos, skatinama siekti lyčių lygybės ir didinamas užimtumas, be kita ko, jaunimo ir pažeidžiamų grupių. ES, valstybės narės ir socialiniai partneriai turi siekti panaikinti dirbančiųjų skurdo problemą, išspręsti platformų darbuotojų teisių klausimus, uždrausti neatlyginamas stažuotes ir užtikrinti sąžiningą darbo jėgos judumą ES. Turime skatinti socialinį dialogą ir kolektyvines derybas. Turime užtikrinti visapusišką Europos socialinių teisių ramsčio, įskaitant jo atitinkamus pagrindinius su lygiomis galimybėmis bei galimybe įsidarbinti ir sąžiningomis darbo sąlygomis susijusius 2030 m. tikslus, įgyvendinimą ES, nacionaliniu, regionų ir vietos lygmenimis, atsižvelgiant į kompetencijos sritis ir laikantis subsidiarumo ir proporcingumo principų, taip pat integruoti į Sutartis Socialinės pažangos protokolą. Tai darant turėtų būti atsižvelgiama į nacionalines tradicijas, gerbiama socialinių partnerių autonomija ir bendradarbiaujama su pilietine visuomene.*
- 14. Stipresnė socialinė politika. Siūlome mažinti nelygybę ir kovoti su socialine atskirtimi ir skurdu. Turime parengti išsamią kovos su skurdu strategiją, kuri, be kita ko, galėtų apimti sustiprintą Vaiko garantijų sistemą ir Jaunimo garantijų iniciatyvą, minimalaus darbo užmokesčio nustatymą, bendrą su minimalių pajamų sistemomis susijusią ES sistemą ir aprūpinimą deramu socialiniu būstu. Turime užtikrinti visapusišką Europos socialinių teisių ramsčio, įskaitant jo atitinkamus pagrindinius su socialine apsauga ir įtrauktimi susijusius 2030 m. tikslus, įgyvendinimą ES, nacionaliniu, regionų ir vietos lygmenimis, deramai atsižvelgiant į atitinkamas kompetencijos sritis ir laikantis subsidiarumo ir*

³ Šie šeši pasiūlymai apima iš viso 61 konkrečią priemonę.

proporcingumo principų, taip pat integruoti į Sutartis socialinės pažangos protokolą.

15. Demografinės permainos: siūlome spręsti su demografinėmis permainomis, visų pirma mažu gimstamumu ir nuolatiniu visuomenės senėjimu, susijusius ir bendram Europos atsparumui itin svarbius uždavinius, užtikrinant, kad žmonės būtų remiami visą gyvenimą. Tai turėtų apimti visapusiškus veiksmus, skirtus visoms kartoms: vaikams, jaunimui, šeimoms, darbingo amžiaus gyventojams ir vyresnio amžiaus asmenims – tiek tiems, kurie tebėra pasirenkę dirbti, tiek tiems, kurie yra išėję į pensiją arba kuriems reikalinga priežiūra.

16. Fiskalinė ir mokesčių politika: siūlome Europos Sąjungai skatinti į ateitį orientuotas investicijas, nukreiptas į stiprų socialinį ir lyčių aspektą turinčią žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, atsižvelgiant ir į priemonės „Next Generation EU“ bei priemonės SURE pavyzdžius. ES turi atsižvelgti į socialinį ir ekonominį karo prieš Ukrainą poveikį ir įvertinti ES ekonomikos valdymo santykį su naujomis geopolitinėmis aplinkybėmis, taip pat sustiprinti savo biudžetą naujais nuosavais ištekliais. Piliečiai nori, kad visų pirma būtų apmokestinami ne žmonės ir MVĮ, o mokesčių vengėjai, didieji teršėjai ir skaitmeninio sektoriaus milžinai. Be to, jie nori, kad ES stiprintų valstybių narių ir vietos valdžios institucijų gebėjimą finansuoti save pačioms ir kartu naudotis ES lėšomis.

Siekdama įgyvendinti per Konferenciją suformuluotus pasiūlymus, Komisija jau ėmėsi tokių iniciatyvų kaip:

- ▶ Socialinės ekonomikos veiksmų planas, padedantis klestėti ir augti socialinės ekonomikos organizacijoms;
- ▶ Direktyvos dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su radijo įrenginių tiekimu rinkai, suderinimo peržiūra;
- ▶ Komunikatas „Naujiems iššūkiams tinkama konkurencijos politika“;
- ▶ Atnaujinta pramonės strategija, įsteigti žaliavų, švariojo vandenilio, baterijų, žiedinės plastikų ekonomikos, pramonės duomenų, tinklo paribio ir debesijos kompiuterijos, puslaidininkių technologijų, atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido pėdsako degalų, netaršios aviacijos ir saulės energijos sričių aljansai ir parengtas Startuolių šalies ES standartas, kuriuo per aljansus skatinamas verslumas;
- ▶ Vertikaliųjų susitarimų bendrosios išimties reglamentų ir gairių peržiūra;
- ▶ Valstybės pagalbos modernizavimo tinkamumo patikra;
- ▶ Komunikatas dėl trumpalaikio eksporto kredito draudimo;
- ▶ Regioninės pagalbos gairių peržiūra;
- ▶ Komunikato dėl bendriems Europos interesams svarbių projektų peržiūra;
- ▶ Europos laikinos paramos priemonė nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos mažinti (SURE);
- ▶ Valstybės pagalbos moksliniams tyrimams, plėtrai ir inovacijoms sistemos peržiūra;
- ▶ darnaus vystymosi tikslų integravimas į Europos semestro sistemą;
- ▶ Pertvarkos rezultatų indeksas, kurio paskirtis – išrikiuoti šalis pagal jų pažangą siekiant tvarumo;
- ▶ Europos partnerystės, pavyzdžiui, partnerystė „Pagaminta Europoje“, Bazinių skaitmeninių technologijų partnerystė ir Pažangiųjų tinklų ir paslaugų partnerystė;
- ▶ Darbuotojų saugos ir sveikatos strateginė programa;
- ▶ Europos inovacijų taryba – pavyzdinė programa, kurios tikslas – nustatyti, kurti ir plėtoti proveržio technologijas ir esminius pokyčius lemiančias inovacijas;

- ▶ Ateičiai tinkamo reglamentavimo platforma – aukšto lygio ekspertų grupė, padedanti paprastinti ES teisės aktus ir mažinti susijusias nereikalingas išlaidas;
- ▶ Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų planas;
- ▶ sustiprinta Jaunimo garantijų iniciatyva;
- ▶ Europos įgūdžių darbotvarkė, padedanti asmenims ir įmonėms įgyti daugiau ir geresnių panaudojamų įgūdžių (be kita ko, apima įgūdžių paką);
- ▶ iniciatyva ALMA (siekti, mokytis, išmokti, pasiekti), kuria siekiama padėti pažeidžiamiausiems mažiau galimybių turintiems jaunuoliams rasti kelią į darbo rinką ir visuomenę savo gimtojoje šalyje;
- ▶ programoje „Europos horizontas“ viešosioms įstaigoms, mokslinių tyrimų organizacijoms ir aukštosioms mokykloms nustatytas tinkamumo kriterijus, pagal kurį jos turi būti parengusios lyčių lygybės planą;
- ▶ nauja iniciatyva „Women TechEU“, kurios tikslas – finansuoti ir remti moterų vadovaujamus startuolius;
- ▶ ES universitetų strategijoje nurodytas manifestas dėl MTI(M)M (gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos, menų ir matematikos), kuriuo siekiama užtikrinti į lyčių lygybę orientuotą MTIMM sričių švietimą;
- ▶ Kaimo paktas, kurio tikslas – geresnis ES kaimo vietovių valdymas;
- ▶ Europos kovos su benamyste platforma;
- ▶ Europos vaiko garantijų sistema, kuria užtikrinama, kad kiekvienas Europos vaikas, kuriam gresia skurdas ar socialinė atskirtis, galėtų naudotis pagrindinėmis, kaip antai sveikatos priežiūros, vaiko priežiūros, švietimo, maitinimo ir aprūpinimo būstu, paslaugomis;
- ▶ Direktyva dėl deramo minimaliojo darbo užmokesčio;
- ▶ Aukšto lygio grupė, sprendžianti socialinės apsaugos ir gerovės valstybės ateities Europos Sąjungoje klausimus;
- ▶ poveikio MVĮ tyrimas, atliekamas per poveikio vertinimus;
- ▶ nauja Europos karjeros mokslinių tyrimų srityje programa, kurios tikslas – suvienyti nacionalinio ir Europos lygmens pajėgas siekiant stiprinti tyrėjų įgūdžius, didinti tarpsektorinį jų judumą ir skatinti subalansuotą talentų apykaitą;
- ▶ taisomieji veiksmai, kurių tikslas – mažinti atotrūkį inovacijų srityje ir didinti mokslinių tyrimų ir inovacijų pajėgumus atsiliekančiose šalyse;
- ▶ Žalioji knyga dėl senėjimo;
- ▶ Komisijos rekomendacija dėl veiksmingos aktyvios paramos užimtumui;
- ▶ Direktyva dėl biržinių bendrovių nevykdomųjų direktorių pareigas einančių asmenų lyčių pusiausvyros gerinimo ir atitinkamų priemonių;
- ▶ Komunikatas „Sąžiningo ir supaprastinto apmokestinimo veiksmų planas, kuriuo remiama ekonomikos atgaivinimo strategija“;
- ▶ Direktyva, kuria keičiami pridėtinės vertės mokesčio tarifai, be kita ko, sumažinamas vaikų reikmenims taikomo PVM tarifas;

ragina Europos Parlamentą ir (arba) Tarybą nedelsiant priimti:

- ▶ Direktyvą dėl įmonių tvarumo išsamaus patikrinimo, kuria siekiama skatinti tvarų ir atsakingą įmonių elgesį pasaulinėse vertės grandinėse;
- ▶ Direktyvą dėl įmonių informacijos apie tvarumą teikimo;
- ▶ Direktyvą dėl darbo skaitmeninėse platformose sąlygų gerinimo;
- ▶ Direktyvą, kuria siekiant griežtesnio vienodo vyrų ir moterų darbo užmokesčio už vienodą arba vienodos vertės darbą principo taikymo nustatomi minimalieji darbo užmokesčio skaidrumo reikalavimai;
- ▶ Pasiūlymą dėl naujų nuosavų išteklių;

- ▶ peržiūrėtus reglamentus dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo;
- ▶ Direktyvą dėl visuotinio minimalaus tarptautinių subjektų grupių apmokestinimo lygio užtikrinimo Sąjungoje;
- ▶ Reglamentą dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ir terorizmo finansavimui prevencijos;

ketina pateikti pasiūlymus dėl:

- ▶ ekonomikos valdymo peržiūros;
- ▶ rekomendacijos dėl minimalių pajamų;
- ▶ rekomendacijos dėl žinių valorizacijos;
- ▶ Direktyvos dėl asbesto darbe dalinio pakeitimo;
- ▶ Europos inovacijų darbotvarkės, kuria būtų pašalintos pagrindinės kliūtys, trukdančios užtikrinti maksimalų inovacijoms remti skirtų ES politikos iniciatyvų ir priemonių poveikį;
- ▶ horizontaliųjų bendrosios išimties reglamentų ir gairių peržiūros, kurios tikslas – paaiškinti įmonėms, kokiais atvejais jos gali bendradarbiauti su konkurentais;
- ▶ Pranešimo dėl rinkos apibrėžimo peržiūros;
- ▶ tolesnio procedūrų, susijusių su susijungimų kontrole Europos Sąjungoje, supaprastinimo;
- ▶ *De minimis* pagalbos reglamento peržiūros;
- ▶ gairių dėl kolektyvinių sutarčių, susijusių su individualiai savarankiškai dirbančių asmenų darbo sąlygomis;
- ▶ skaitmeninio euro;
- ▶ euro banknotų ir monetų, kaip teisėtos mokėjimo priemonės, taikymo srities ir poveikio;
- ▶ ataskaitos dėl pagrindinių paslaugų;
- ▶ Darbo laiko direktyvos įgyvendinimo ataskaitos;
- ▶ poveikio pajamų pasiskirstymui vertinimo gairių;
- ▶ dokumentų rinkinio, kurio tikslas – gerinti neįgalųjų perspektyvas darbo rinkoje;
- ▶ atvirųjų finansų sistemos;
- ▶ ES mokėjimo paslaugų taisyklių peržiūros;
- ▶ mažmeninio investavimo strategijos ir teisės aktų rinkinio;
- ▶ iniciatyvos „Verslas Europoje. Pajamų apmokestinimo sistema“ (BEFIT);
- ▶ iniciatyvos, kurios tikslas – spęsti problemą, susijusią su įgalintoju, padedančių slėpti mokesčius arba juos agresyviai planuoti, vaidmeniu;
- ▶ direktyvos dėl EBPO visuotinio susitarimo dėl apmokestinimo teisių perskirstymo įgyvendinimo;
- ▶ Europos socialinės apsaugos paso (ESSPASS) bandomojo projekto;
- ▶ socialinio dialogo iniciatyvos;
- ▶ ES teisių į profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą, įskaitant vaiko priežiūros atostogas, taikymo, stiprinimo ir informuotumo apie jas didinimo;
- ▶ komunikato dėl protų nutekėjimo ir susijusios protų pritraukimo iniciatyvos;
- ▶ rekomendacijos dėl pagrindinių socialinės ekonomikos sąlygų sudarymo;
- ▶ Europos priežiūros strategijos, taip pat dėl Barselonos tikslų, susijusių su ikimokykliniu ugdymu ir priežiūra, peržiūros ir dėl Tarybos rekomendacijos dėl ilgalaikės priežiūros;
- ▶ antrojo naujų nuosavų išteklių krepšelio;
- ▶ Tarybos rekomendacijos dėl stažuotių kokybės sistemos peržiūros;

apsvarstys galimybę imtis naujų veiksmų, pavyzdžiui:

- ▶ imtis priemonių, skirtų padėti vystymosi atsiligusiems regionams, kuriuose užsitęsęs lėtas ekonomikos augimas;
- ▶ imtis papildomų veiksmų, kad pramonė taptų tvari, skaitmeninė ir atspari ir kad būtų išspręstos priklausomybės problemos;
- ▶ spręsti su demografinėmis permainomis, visų pirma senėjimu ir gyventojų skaičiaus mažėjimu, susijusius uždavinius;
- ▶ nustatyti integruotą gerovės vertinimo ir stebėsenos ne vien pagal BVP metodą;
- ▶ toliau plėsti ir tobulinti skaitmeninių priemonių ir procesų naudojimą bendrovių teisės srityje.

4. ES pasaulyje

Per Konferenciją suformuluoti aštuoni plataus pobūdžio pasiūlymai, susiję su ES vaidmeniu pasaulyje⁴.

- 17. ES priklausomybės nuo užsienio subjektų mažinimas ekonominiu požiūriu strategiškai svarbiuose sektoriuose: siūlome ES imtis priemonių, padedančių didinti jos savarankiškumą pagrindiniuose strateginiuose, pavyzdžiui, žemės ūkio produktų, strateginių ekonominių gėrybių, puslaidininkių, medicinos reikmenų, novatoriškų skaitmeninių ir aplinkosaugos technologijų ir energetikos, sektoriuose.*
- 18. ES priklausomybės nuo užsienio subjektų mažinimas energetikos srityje: siūlome Europos Sąjungai vykdam žaliąją pertvarką tapti savarankiškesnei energijos gamybos ir tiekimo srityje.*
- 19. Prekybinių ir investicinių ryšių standartų nustatymas ES viduje ir už jos ribų: siūlome ES stiprinti etinį savo prekybinių ir investicinių ryšių aspektą.*
- 20. Aplinkos politikos standartų nustatymas ES viduje ir už jos ribų: siūlome ES stiprinti aplinkosauginį savo prekybinių ryšių aspektą.*
- 21. Sprendimų priėmimas ir vienybė Sąjungoje: siūlome ES stiprinti savo gebėjimą greitai priimti veiksmingus sprendimus, visų pirma bendros užsienio ir saugumo politikos (BUSP) srityje, demonstruoti vienybę ir atlikti išties pasauliniu mastu svarbų teigiamą vaidmenį veiksmingai reaguojant į visas krizes.*
- 22. ES veiksmų skaidrumas ir jos ryšiai su piliečiais: siūlome ES, visų pirma savo tarptautinio lygmens veiksmų, įskaitant derybas dėl prekybos, srityje tapti prieinamesnei piliečiams, būtent geriau juos informuoti, šviesti, skatinti jų dalyvavimą ir užtikrinti savo veiksmų skaidrumą.*
- 23. ES kaip svarbi pasaulinės arenos veikėja taikos ir saugumo srityje: siūlome ES toliau skatinti dialogą ir siekti užtikrinti taiką bei taisyklėmis grindžiamą tarptautinę tvarką, stiprinant daugiašališkumą, tęsiant savo ilgalaikes taikos iniciatyvas, padėjusias 2012 m. gauti Nobelio premiją, ir kartu didinant bendrą saugumą.*
- 24. ES kaip svarbi pasaulinės arenos veikėja santykių kūrimo srityje: siūlome ES pasaulinėje arenoje atlikti svarbų vaidmenį kuriant santykius su trečiosiomis valstybėmis.*

Siekdama įgyvendinti per Konferenciją suformuluotus pasiūlymus, Komisija jau ėmėsi tokių iniciatyvų kaip:

- ▶ Judumo mieste iniciatyva;
- ▶ nauja Laikinoji valstybės pagalbos sistema krizės sąlygomis;
- ▶ Vakarų Balkanų ir Ukrainos anglių pramonės regionų pertvarkos iniciatyva;
- ▶ Ukrainos mokslinių tyrimų ir inovacijų ekosistemai atkurti skirtos paramos priemonės;

⁴ Šie aštuoni pasiūlymai apima iš viso 42 konkrečias priemones.

- ▶ Vakarų Balkanų mokslinių tyrimų, inovacijų, švietimo, kultūros, jaunimo reikalų ir sporto darbotvarkė, kurią ėmėsi įgyvendinti ES valstybės narės ir Vakarų Balkanų ekonomikos;
- ▶ ES tarptautinio bendradarbiavimo strategija „Pasaulinis požiūris į mokslinius tyrimus ir inovacijas“, kurioje, be kita ko, numatyta galimybė panašiai mąstantiems viso pasaulio partneriams dalyvauti programoje „Europos horizontas“ asocijuotųjų šalių teisėmis;
- ▶ ES išorės bendradarbiavimo energetikos srityje kintant pasauliui strategija;
- ▶ Arkties strategija;
- ▶ Afrikos strategija;
- ▶ strategija „Global Gateway“;
- ▶ Trečiasis ES lyčių lygybės veiksmų planas;
- ▶ Veiksmų planas žmogaus teisių ir demokratijos srityje;
- ▶ Komunikatas dėl deramo darbo visame pasaulyje, kuriame daugiausia dėmesio skiriama vaikų darbo ir priverstinio darbo panaikinimui;
- ▶ ES standartizacijos strategija;
- ▶ Saugumo ir gynybos strateginis kelrodis;
- ▶ Komunikatas dėl bendrų viešųjų pirkimų gynybos srityje;
- ▶ Vakarų Balkanų ekonomikos ir investicijų planas;
- ▶ Vakarų Balkanų žaliaji darbotvarkė;
- ▶ Teisingos energetikos pertvarkos partnerystė su Pietų Afrika;
- ▶ Maroko ir ES žaliaji partnerystė;
- ▶ Pietinių kaimyninių šalių ekonomikos ir investicijų planas;
- ▶ Žalioji aljansas su Japonija;
- ▶ Bendras komunikatas „Strateginė partnerystė su Persijos įlankos šalimis“;
- ▶ Bendradarbiavimo su pilietine visuomene šalyse partnerėse veiksmų gairės;
- ▶ Strateginis atstatymo planas „RebuildUkraine“;
- ▶ Bendras komunikatas „Rytų partnerystės politika po 2020 m. Atsparumo stiprinimas. Visiems naudinga Rytų partnerystė“;
- ▶ Investicijų į gynybą spragų analizė;
- ▶ Veiksmų planas dėl ES ir Ukrainos solidarumo koridorių Ukrainos žemės ūkio produkcijos eksportui ir dvišalei prekybai su ES palengvinti;
- ▶ Rekomendacija dėl bendro Sąjungos priemonių rinkinio puslaidininkių trūkumo problemai spręsti ir dėl ES puslaidininkių ekosistemos stebėsenos mechanizmo;
- ▶ ES ir JAV prekybos ir technologijų taryba;
- ▶ ES ir Indijos prekybos ir technologijų taryba;
- ▶ TEN-T tinklo išplėtimas į Ukrainą;
- ▶ kelių transporto susitarimai su Ukraina ir Moldova;
- ▶ nauja ES kovos su terorizmu darbotvarkė, kurioje nustatomi tolesni ES lygmens kovos su terorizmu veiksmai siekiant geriau numatyti terorizmo grėsmes, užkirsti joms kelią, nuo jų apsaugoti ir į jas reaguoti;
- ▶ priemonių rinkinys, skirtas padėti mažinti užsienio kišimąsi į mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą;
- ▶ Komunikatas dėl pasaulinio požiūrio į mokslinius tyrimus ir inovacijas;
- ▶ Komunikatas „Prekybos politikos peržiūra. Atvira, tvari ir ryžtinga prekybos politika“;
- ▶ derybų dėl prekybos susitarimo su Indija atnaujinimas;
- ▶ ES ir Japonijos skaitmeninė partnerystė;

ragina Europos Parlamentą ir (arba) Tarybą nedelsiant priimti:

- ▶ planą „REPowerEU“;

- ▶ Komunikatą dėl intervencijų į dujų ir elektros energijos rinką trumpuoju laikotarpiu;
- ▶ Europos lustų aktą, įskaitant dalinį Bendrojo pagrindinio akto, kuriuo sudaromos Europos partnerystės, pakeitimą;
- ▶ Reglamentą dėl vidaus rinką iškraipančių užsienio subsidijų;
- ▶ Pasiūlymą dėl naujos bendrosios lengvatų sistemos;
- ▶ Pasiūlymą dėl kovos su prievarta priemonės;
- ▶ Direktyvą dėl turto susigrąžinimo ir konfiskavimo;
- ▶ pasiūlymą įtraukti ES ribojamųjų priemonių pažeidimus ir jų vykdymo vengimą į SESV 83 straipsnio 1 dalyje pateiktą nusikaltimų sričių sąrašą;

ketina pateikti pasiūlymus dėl:

- ▶ priemonės Europos gynybos pramonės pajėgumams stiprinti vykdant bendrus viešuosius pirkimus;
- ▶ reglamento, kuriuo būtų sukurta bendra Europos investicijų į gynybą programa;
- ▶ Europos teisės aktų dėl svarbiausių žaliavų;
- ▶ bendrosios rinkos veikimo užtikrinimo ekstremaliose situacijose priemonės, kurios tikslas – greitai reaguoti į būsimas krizes ir užtikrinti prekių bei žmonių judėjimo ir gyvybiškai svarbių prekių ir paslaugų gavimo galimybę bet kuriuo metu;
- ▶ muitinių pagalbos įgyvendinant su vaikų darbu susijusias taisykles;
- ▶ skaitmeninių partnerystės, apie kurias pranešta Indijos ir Ramiojo vandenynų regiono strategijoje;
- ▶ prekybos susitarimų indėlio į darnų vystymąsi (remiantis prekybos ir darnaus vystymosi skyrių peržiūros rezultatais);
- ▶ neseniai sudarytų prekybos susitarimų ratifikavimo siekiant sutvirtinti svarbiausius santykius;
- ▶ jaunimo įtraukimo į ES išorės veiksmų veiksmų plano;
- ▶ bepiločių ir nepilotuojamų orlaivių strategijos;

apsvarstys galimybę imtis naujų veiksmų, pavyzdžiui:

- ▶ imtis naujų priemonių visuotiniam ES apsirūpinimo maistu saugumui didinti;
- ▶ imtis priemonių ypatingos svarbos vaistų, medicinos reikmenų ir sudedamųjų dalių tiekimo grandinės atsparumui ir skaidrumui užtikrinti.

5. VERTYBĖS IR TEISĖS, TEISINĖ VALSTYBĖ IR SAUGUMAS

Per Konferenciją suformuluoti šeši plataus pobūdžio pasiūlymai, susiję su vertybėmis ir teisėmis, teisine valstybe ir saugumu⁵.

- 25. Teisinės valstybės principas, demokratinės vertybės ir europinė tapatybė: sistemingai laikytis teisinės valstybės principo visose valstybėse narėse.*
- 26. Duomenų apsauga: užtikrinti saugesnio ir labiau į piliečius orientuoto duomenų tvarkymo politiką.*
- 27. Žiniasklaida, melagingos naujienos, dezinformacija, faktų tikrinimas, kibernetinis saugumas: kovoti su dezinformacija toliau didinant žiniasklaidos nepriklausomumą ir pliuralizmą ir stiprinant gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis.*
- 28. Žiniasklaida, melagingos naujienos, dezinformacija, faktų tikrinimas, kibernetinis saugumas (bis): stiprinti ES vaidmenį kovoje su kibernetinėmis grėsmėmis.*
- 29. Kova su diskriminacija, lygybė ir gyvenimo kokybė: imtis veiksmų gyvenimo sąlygoms visoje ES suvienodinti ir ES piliečių socialinėms ir ekonominėms gyvenimo sąlygoms gerinti.*
- 30. Gyvūnų teisės, žemės ūkis: imtis ryžtingų priemonių ekologiškesnei ir labiau į klimatą orientuotai žemės ūkio praktikai skatinti ir tokiai praktikai užtikrinti.*

Siekdama įgyvendinti per Konferenciją suformuluotus pasiūlymus, Komisija: jau ėmėsi tokių iniciatyvų kaip:

- ▶ metinė teisinės valstybės principo taikymo ataskaita;
- ▶ Reglamentas dėl bendro Sąjungos biudžeto apsaugos sąlygų režimo;
- ▶ informacinė medžiaga:
 - komunikacija socialiniuose tinkluose ir vaizdinė komunikacija;
 - mobiliesiems įrenginiams pritaikytos svetainės (įskaitant mokymosi kampelį) domene „europa.eu“;
 - svetainė „EUvsDisinfo“;
 - Leidinių biuro skelbiami leidiniai ir duomenys;
 - Komisijos audiovizualinių paslaugų portalas;
 - vaikams pritaikytos pagrindinių politikos iniciatyvų versijos;
- ▶ Europos duomenų apsaugos valdybos nuolat teikiamos gairės;
- ▶ ES saugumo sąjungos strategija;
- ▶ sustiprintas Kovos su dezinformacija praktikos kodeksas;
- ▶ nauja Vaikams geresnio interneto iniciatyva;
- ▶ Europos skaitmeninės žiniasklaidos stebėjimo centras ir galima jo platforma;
- ▶ gyvenimo kokybės vertinimas Europos semestro ataskaitose;
- ▶ lygybės sąjungos strategijos, kuriomis sprendžiami lyčių lygybės, LGBTIQ asmenų teisių, negalios, kovos su rasizmu ir romų įtraukties klausimai;
- ▶ ES kovos su antisemitizmu ir žydų gyvenimo puoselėjimo strategija;

⁵ Šie šeši pasiūlymai apima iš viso 24 konkrečias priemones.

ragina Europos Parlamentą ir (arba) Tarybą nedelsiant priimti:

- ▶ pasiūlymus, kuriais siekiama kovoti su akivaizdžiai nepagrįstais ar piktnaudžiamajam pobūdžiui ieškiniais dėl visuomenės dalyvavimo (vadinamaisiais SLAPP);
- ▶ Reglamentą, kuriuo iš dalies keičiamos kompensavimo ir pagalbos oro transporto keleiviams taisyklės ir oro vežėjų atsakomybės taisyklės;

ketina pateikti pasiūlymus dėl:

- ▶ žiniasklaidos laisvės akto;
- ▶ Europos neįgaliojo kortelės;
- ▶ lygybės įstaigų vaidmens stiprinimo ir jų nepriklausomumo didinimo;
- ▶ teisėkūros procedūra priimamo akto dėl vaiko kilmės tarpusavio pripažinimo valstybėse narėse;

apsvarstys galimybę imtis naujų veiksmų, pavyzdžiui:

- ▶ imtis iniciatyvos, susijusios su asociacijomis ir ne pelno organizacijomis;
- ▶ pakviesti kasmetinėje konferencijoje teisinės valstybės principo tema dalyvauti ne tik suinteresuotuosius subjektus, bet ir piliečius.

6. SKAITMENINĖ TRANSFORMACIJA

Per Konferenciją suformuluoti penki plataus pobūdžio pasiūlymai, kaip ES turėtų vykdyti skaitmeninę transformaciją⁶.

- 31. Prieiga prie skaitmeninės infrastruktūros: vienodos galimybės naudotis internetu – pagrindinė kiekvieno Europos piliečio teisė. Siūlome užtikrinti, kad kiekvienas Europos gyventojas praktiškai turėtų galimybę naudotis internetu ir skaitmeninėmis paslaugomis, ir didinti ES skaitmeninės infrastruktūros suverenumą.*
- 32. Skaitmeninis raštingumas ir įgūdžiai, suteikiantys žmonėms galių: siūlome ES užtikrinti, kad skaitmenizacija duotų naudos visiems ES piliečiams, būtent įgalinti juos ugdant būtinus skaitmeninius įgūdžius ir suteikiant reikiamas galimybes.*
- 33. Saugi ir patikima skaitmeninė visuomenė (kibernetinis saugumas ir dezinformacija): kad būtų sukurta saugi, atspari ir patikima skaitmeninė visuomenė, siūlome ES užtikrinti veiksmingą ir greitą esamų teisės aktų įgyvendinimą ir įgyti daugiau galių didinti kibernetinį saugumą, kovoti su neteisėtu turiniu ir kibernetiniu nusikalstamumu, kovoti su nevalstybinių subjektų ir autoritarinių valstybių keliamomis kibernetinėmis grėsmėmis ir atkurti padėtį po jų kibernetinių išpuolių, taip pat kovoti su dezinformacija.*
- 34. Saugi ir patikima skaitmeninė visuomenė (duomenų apsauga): skatiname užtikrinti fizinių asmenų teisę į duomenų suverenumą, didinti informuotumą apie galiojančias duomenų apsaugos taisykles (Bendrąjį duomenų apsaugos reglamentą) ir veiksmingiau jas įgyvendinti bei užtikrinti jų vykdymą, kad būtų galima geriau kontroliuoti savo asmens duomenis ir būtų apribotas netinkamas duomenų naudojimas.*
- 35. Socialinę ir tvarią ekonomiką stiprinti padedančios skaitmeninės inovacijos: siūlome ES propaguoti sąžiningai ir tvariai ekonomiką ir bendrąją rinką stiprinti padedančias skaitmenizacijos priemones, didinti Europos konkurencingumą technologijų ir inovacijų srityje, stiprinti visų dydžių įmonių atvirą bendrąją skaitmeninę rinką ir užtikrinti, kad Europa taptų pasauline skaitmeninės transformacijos ir į žmogų orientuotos skaitmenizacijos lydere.*

Siekdama įgyvendinti per Konferenciją suformuluotus pasiūlymus, Komisija: jau ėmėsi tokių iniciatyvų kaip:

- ▶ Komunikatas dėl skaitmeninio dešimtmečio;
- ▶ Europos duomenų strategija;
- ▶ ES kibernetinio saugumo strategija;
- ▶ strategijoje „Nuo ūkio iki stalo“ nustatyti plačiajuosčio ryšio diegimo kaimo vietovėse tikslai;
- ▶ struktūrinis dialogas skaitmeninio švietimo ir įgūdžių klausimais;
- ▶ Skaitmeninių įgūdžių ir užimtumo platforma ir koalicija;
- ▶ ES programavimo savaitė;

⁶ Šie penki pasiūlymai apima iš viso 40 konkrečių priemonių.

- ▶ parama socialinių partnerių diskusijoms, įskaitant jų vykdomus su nuotoliniu darbu ir teise atsijungti susijusius veiksmus;
- ▶ Europos kibernetinio saugumo kompetencijos centras;
- ▶ Rekomendacija dėl 5G kibernetinio saugumo;
- ▶ Rekomendacija dėl individualiųjų mokymosi sąskaitų ir Rekomendacija dėl mikrokredencialų;
- ▶ Junglumo priemonių rinkinys;
- ▶ Direktyva dėl elektroninių įtaisų kroviklių prievadų;
- ▶ Europos blokų grandinės paslaugų infrastruktūra;
- ▶ Duomenų valdymo aktas;
- ▶ Skaitmeninių paslaugų aktas;
- ▶ Skaitmeninių rinkų aktas;
- ▶ programa „Wifi4EU“;
- ▶ 6G mokslinių tyrimų ir inovacijų darbo programa;
- ▶ Direktyva dėl priemonių aukštam bendram kibernetinio saugumo lygiui visoje Sąjungoje užtikrinti (peržiūrėta Tinklų ir informacinių sistemų saugumo direktyva, arba TIS 2);
- ▶ įvairios iniciatyvos, kaip antai Europos iššifavimo platforma, Vidaus saugumo inovacijų centras, Europos kibernetinio saugumo atlasas;
- ▶ kalbos duomenų erdvė, padedanti kurti tarpusavyje susietą ir konkurencingą Europos duomenų ekonomiką, suteikiančią viešojo ir privačiojo sektorių subjektams galimybę pakartotinai naudotis ištekliais;
- ▶ Direktyvos dėl saityno prieinamumo peržiūra;
- ▶ Suderinto dirbtinio intelekto plano peržiūra;
- ▶ Komunikatas dėl Europos požiūrio į dirbtinį intelektą formavimo;

ragina Europos Parlamentą ir (arba) Tarybą nedelsiant priimti:

- ▶ Deklaraciją dėl skaitmeninių teisių ir principų;
- ▶ politikos programą „Skaitmeninio dešimtmečio kelias“;
- ▶ Reglamentą dėl teisės į privatų gyvenimą ir asmens duomenų apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje (Privatumo internete reglamentą);
- ▶ Direktyvos dėl ypatingos svarbos subjektų atsparumo pasiūlymą, kuriuo nustatoma visus pavojus apimanti sistema, skirta padėti valstybių narių ypatingos svarbos subjektams užkirsti kelią trikdomyse incidentams, juos atlaikyti, įveikti ir po jų atsigausti;
- ▶ Reglamentą dėl skaitmeninės veiklos atsparumo finansų sektoriuje (DORA aktą);
- ▶ Dirbtinio intelekto aktą;
- ▶ Reglamentą dėl Europos skaitmeninės tapatybės;
- ▶ Duomenų aktą, kuriuo siekiama Europos Sąjungoje užtikrinti teisingą iš duomenų gautos vertės paskirstymą ir duomenų naudojimą bei prieigą prie jų visuose ekonomikos sektoriuose;
- ▶ Reglamentą, kuriuo nustatoma Sąjungos saugaus junglumo programa – ES kosmoso technologijomis grindžiamos saugios ryšių sistemos sukūrimo planas;
- ▶ Rekomendaciją įsteigti Jungtinį kibernetinio saugumo padalinį, kurio paskirtis – pažangiais koordinuotais atsakomaisiais veiksmais kovoti su gausėjančiais rimtais kibernetiniais incidentais, paveikiančiais visos ES viešąsias paslaugas, įmones ir piliečių gyvenimą;
- ▶ Reglamentą ir Direktyvą dėl tarpvalstybinio teismo bendradarbiavimo ir teisės kreiptis į teismą tarpvalstybinėse civilinėse, komercinėse ir baudžiamosiose bylose skaitmenizacijos;

- ▶ Reglamentą dėl jungtinių tyrimo grupių bendradarbiavimo platformos sukūrimo;
- ▶ Reglamentą dėl skaitmeninio keitimosi informacija terorizmo byloje;
- ▶ Reglamentą dėl kriptoturto;
- ▶ Direktyvą dėl intelektinių transporto sistemų;
- ▶ Reglamentą dėl Bendro Europos dangaus;

ketina pateikti pasiūlymus dėl:

- ▶ Europos kibernetinio atsparumo akto;
- ▶ Plačiajuosčio ryšio diegimo sąnaudų mažinimo direktyvos peržiūros;
- ▶ Valstybės pagalbos plačiajuosčio ryšio tinklams gairių peržiūros;
- ▶ rekomendacijos dėl skaitmeninių įgūdžių ugdymo švietimo ir mokymo srityje gerinimo;
- ▶ rekomendacijos dėl skaitmeniniam švietimui sąlygas sudarančių veiksnių;
- ▶ 2023 m. Pasaulio radijo ryšio konferencijoje pristatytinos Sąjungos pozicijos dėl tarptautinių radijo ryšio reglamentų pakeitimų, kurie padėtų užtikrinti netrikdomą ryšį visoje ES;
- ▶ Europos skaitmeninių įgūdžių sertifikavimo;
- ▶ atsakomybės už dirbtinį intelektą;
- ▶ su skaitmeniniu sąžiningumu susijusių ES vartotojų teisės nuostatų tinkamumo patikros;
- ▶ Atsakomybės už gaminius direktyvos peržiūros;
- ▶ ES vyriausybės sąveikumo strategijos;
- ▶ veiksmų plano, susijusio su energetikos sistemų skaitmenizacija ir skaitmeninės infrastruktūros suvartojama energija;
- ▶ „GreenData4All“ – atnaujintų geoerdvinių aplinkos duomenų ir prieigos prie informacijos apie aplinką taisyklių;
- ▶ iniciatyvos dėl PVM skaitmeniniame amžiuje;

apsvarstys galimybę imtis naujų veiksmų, pavyzdžiui:

- ▶ geriau užtikrinti Bendrojo duomenų apsaugos reglamento (BDAR) vykdymą, be kita ko, apsvarstyti administracinę BDAR taikymo tarpvalstybiniais atvejais procedūrą, aktyviau informuoti apie duomenų apsaugos taisykles bei reikalavimą gauti sutikimą ir gerinti informavimą apie tai, kaip naudojami duomenys;
- ▶ toliau plėtoti Europos skaitmeninės tapatybės sistemą, be kita ko, sudaryti palankesnes sąlygas tarpvalstybiniam sandoriams;
- ▶ sukurti Europos judumo ir turizmo duomenų erdves;
- ▶ sukurti piliečiams skirtą europinę skaitmenizacijos poveikio aplinkai matavimo, vertinimo ir informavimo apie ją sistemą;
- ▶ geriau užtikrinti vartotojų apsaugos teisės aktų vykdymą;
- ▶ rasti alternatyvių būdų spręsti vartotojų ginčus;
- ▶ imtis iniciatyvų stiprinti skaitmeninę sanglaudą pasitelkiant Europos skaitmeninių inovacijų centrus;
- ▶ ES skaitmeninės transformacijos kontekste toliau puoselėti daugiakalbystę;
- ▶ sukurti tinklo etiketo ir naudotojų teisių internete standartų programą;
- ▶ nustatyti su dirbtiniu intelektu susijusius standartus;
- ▶ imtis parengiamųjų ES mastu koordinuojamos tamsiojo interneto stebėsenos veiksmų.

7. EUROPOS DEMOKRATIJA

Per Konferenciją dėl Europos ateities suformuluoti penki plataus pobūdžio su Europos demokratija susiję pasiūlymai⁷. Jais ES paraginta imtis toliau nurodytų veiksmų

- 36. Piliečių informavimas, dalyvavimas ir jaunimas: skatinti piliečių ir jaunimo dalyvavimą demokratijoje Europos Sąjungos lygmeniu, kad europiečiai įgytų visapusiškos pilietinės patirties, ir užtikrinti, kad jų balsas būtų girdimas ir laikotarpiu tarp rinkimų ir kad dalyvavimas būtų veiksmingas. Todėl kiekvienos konkrečios temos atveju reikėtų apsvarstyti, kokia dalyvavimo forma būtų tinkamiausia.*
- 37. Piliečių informavimas, dalyvavimas ir jaunimas (bis): padaryti Europos Sąjungą suprantamesnę ir prieinamesnę ir stiprinti bendrą europinę tapatybę.*
- 38. Demokratija ir rinkimai: stiprinti Europos demokratiją sutvirtinant jos pamatus, skatinant dalyvavimą Europos Parlamento rinkimuose ir tarptautinius debatus Europos klausimais ir užtikrinant glaudų piliečių ir jų išrinktų atstovų ryšį.*
- 39. ES sprendimų priėmimo procesas: tobulinti ES sprendimų priėmimo procesą siekiant užtikrinti ES gebėjimą veikti, kartu atsižvelgiant į visų valstybių narių interesus ir užtikrinant, kad procesas būtų skaidrus ir suprantamas piliečiams.*
- 40. Subsidiarumo principas.*

Siekdama įgyvendinti per Konferenciją suformuluotus pasiūlymus, Komisija: jau ėmėsi tokių iniciatyvų kaip:

- ▶ Europos demokratijos veiksmų planas;
- ▶ 2020 m. pilietybės ataskaita;
- ▶ Neįgaliųjų teisių strategija;
- ▶ pažangesni bendravimo su piliečiais būdai: portalas „Išsakykite savo nuomonę“, Europos piliečių iniciatyva ir kitos piliečių dalyvavimo formos;
- ▶ Komunikatas dėl geresnio reglamentavimo ir vėliau paskelbtos peržiūrėtos gairės bei patobulintas priemonių rinkinys;
- ▶ Rekomendacija dėl žurnalistų apsaugos, saugumo ir įgalėjimo;
- ▶ žiniasklaidos (tradicinės ir naujosios) tarnyba, teikianti faktinę informaciją apie ES iniciatyvas ir veiksmus žiniasklaidai Briuselyje ir visose valstybėse narėse;
- ▶ Europos Komisijos atstovybės;
- ▶ „Europe Direct“ biurų tinklas;
- ▶ institucinės komunikacijos kampanijos, kuriomis ypač stengiamasi pasiekti Europos jaunimą;
- ▶ Gero administracinio elgesio kodeksas;
- ▶ „Europe Direct“ kontaktinis centras, į kurį piliečiai gali kreiptis su ES susijusiais klausimais (informacija teikiama 24 oficialiosiomis kalbomis ir kitomis, pavyzdžiui, ukrainiečių, kalbomis);
- ▶ bandomasis projektas „Europos kūrimas su vietos valdybų nariais“, suteikiantis vietos valdžios institucijų nariams galimybę komunikuoti ES klausimais;
- ▶ su prasminga ir etiška komunikacija susiję mokslinių tyrimų projektai;

⁷ Šie penki pasiūlymai apima iš viso 35 konkrečias priemones.

- ▶ piliečių dalyvavimas mokslinių tyrimų veikloje kaip vienas iš programos „Europos horizontas“ principų ir veiklos tikslų;
- ▶ Jungtinio tyrimų centro vadovaujamas Komisijos dalyvaujamosios ir svarstomosios demokratijos kompetencijos centras;
- ▶ paslauga „eTranslation“, palengvinanti komunikaciją visomis oficialiosiomis ES kalbomis;
- ▶ Saityno prieinamumo veiksmų planas, kuriuo siekiama užtikrinti, kad visa Komisijos internete skelbiama informacija būtų prieinama neįgaliesiems;
- ▶ pagal priemonę „Globali Europa“ vykdoma Žmogaus teisių ir demokratijos programa;
- ▶ Vaikų dalyvavimo platforma, kuria siekiama susieti esamus vietas, nacionalinio ir ES lygmens vaikų dalyvavimo mechanizmus ir įtraukti vaikus į ES sprendimų priėmimo procesą;
- ▶ programos „Europos horizontas“ antrosios veiksmų grupės dalis, skirta su demokratija ir valdymu susijusiems novatoriškiems moksliniams tyrimams, ir mokslinių tyrimų projektai, kuriais siekiama nustatyti veiksmingus būdus ES lygmeniu vykdyti daugiapakopius, daugiakalbius ir daugiarūšius piliečių svarstymus;
- ▶ Novatoriškų demokratijos ateities sprendimų tinklas;
- ▶ konkrečių ES politikos sričių tikslinių svarstymų ir bendro kūrimo procesų bandomieji modeliai;

ragina Europos Parlamentą ir (arba) Tarybą nedelsiant priimti:

- ▶ Pasiūlymą dėl politinės reklamos skaidrumo ir atrankiojo adresavimo;
- ▶ peržiūrėtą Reglamentą dėl Europos politinių partijų finansavimo;
- ▶ peržiūrėtą Tarybos direktyvą dėl judžių ES piliečių teisės balsuoti per Europos Parlamento rinkimus;
- ▶ peržiūrėtą Tarybos direktyvą dėl judžių ES piliečių teisės balsuoti per vietos savivaldos rinkimus;

ketina pateikti pasiūlymus dėl:

- ▶ 2023 m. pilietybės ataskaitos;
- ▶ laiko ir išteklių skyrimo piliečių forumams organizuoti siekiant nuodugniai aptarti pasirinktas pagrindines temas, gauti informacijos, padedančios parengti itin svarbius pagrindinių iniciatyvų rinkinius, ir sužinoti nuomones prieš prasidedant teisėkūros procesui;
- ▶ mažesniu mastu vykdomų tikslinių svarstymo arba bendro kūrimo procesų organizavimo siekiant ekonomiškiau ir greičiau spręsti konkrečius politikos klausimus;
- ▶ jaunimo dalyvavimui politikos formavimo procese užtikrinti skirto nuoseklaus ir prasmingo metodo, pagal kurį jaunimas būtų sistemingai įtraukiamas į piliečių forumų veiklą ir į mažesnio masto svarstomuosius bendro kūrimo procesus ir būtų skiriama ypač daug dėmesio numatomos politikos poveikiui jaunajai kartai;
- ▶ tolesnio portalo „Išsakykite savo nuomonę“ tobulinimo siekiant, kad jis taptų dar lengviau prieinamu internetiniu centru, kuriame būtų sutelkta visa informacija apie Komisijoje veikiančius piliečių dalyvavimo mechanizmus. Ši platforma bus patobulinta integruojant su svarstymais susijusias Konferencijos platformos funkcijas ir kitas aktualias pilietinių technologijų, pavyzdžiui, plačiajai visuomenei skirtų internetinių renginių organizavimo, funkcijas;
- ▶ tolesnio bendravimo internetu ir ne internetu gerinimo ir piliečių dalyvavimo skatinimo vietos lygmeniu;

- ▶ piliečiams skirtos informavimo ir komunikacijos veiklos integravimo į visus politikos formavimo etapus, siekiant skatinti aktyvų pilietiškumą ir dalyvavimą demokratiame gyvenime (be kita ko, prieš Europos Parlamento rinkimus) ir puoselėti ES institucijų, visų lygmenų valstybių narių valdžios institucijų ir pilietinės visuomenės bendros atsakomybės jausmą;
- ▶ viso viešosios komunikacijos turinio pateikimo suprantama kalba, pritaikyta prie skirtingoms tikslinėms grupėms pasiekti naudojamų komunikacijos kanalų ir formų;
- ▶ naujos prašymų leisti susipažinti su dokumentais teikimo ir tvarkymo sistemos, apimančios piliečiams skirtą viešą portalą, sukūrimo;
- ▶ tolesnio „Europe Direct“ centrų plėtojimo siekiant, kad jie taptų vietos lygmens ES kontaktiniais centrais;

apsvarstys galimybę imtis naujų veiksmų, pavyzdžiui:

- ▶ padėti stiprinti nacionalinių, regioninių ir vietos subjektų gebėjimus inicijuoti naujos kartos decentralizuotus svarstymų principais grindžiamus piliečių dialogus;
- ▶ parengti visiems piliečių įtraukimo veikloje dalyvaujantiems ar ją organizuojantiems subjektams skirtą Europos piliečių dalyvavimo chartiją, kuria būtų propaguojami bendrieji piliečių dalyvavimui sėkmingai užtikrinti svarbūs principai;
- ▶ užtikrinti, kad Europos pilietiškumo sąvoka taptų reikšmingesnė piliečiams, be kita ko, sustiprinti su tuo susijusias teises ir teikti apie tai patikimą ir lengvai prieinamą informaciją;
- ▶ reklamuoti Komisijos mokymosi kampelyje pateikiamą per bendradarbiaujamuosius europinius projektus parengtą mokomąją medžiagą ir rengti naują mokomąją medžiagą, kurioje būtų aptariama ir aktyvaus pilietiškumo bei gebėjimo naudotis žiniasklaidos priemonėmis svarba;
- ▶ didinti ES sprendimų priėmimo proceso skaidrumą sudarant sąlygas šį procesą atidžiai stebėti piliečių atstovams. Tokie atstovai galėtų būti visų trijų institucijų kviečiami stebėti tam tikrų tarpinstitucinių su platesnio intereso temomis susijusių ES sprendimų priėmimo procesų ir galėtų nuolat transliuoti Europos piliečiams informaciją apie įvykių eigą.

8. MIGRACIJA

Per Konferenciją suformuluoti penki su migracija susiję pasiūlymai⁸.

- 41. Teisėta migracija: stiprinti ES vaidmenį teisėtos migracijos srityje.*
- 42. Neteisėta migracija: stiprinti ES vaidmenį kovojant su visų formų neteisėta migracija ir Europos Sąjungos išorės sienų apsaugą, kartu geriant žmogaus teises.*
- 43. Neteisėta migracija (bis): visose valstybėse narėse vienodai taikyti bendras pirminio migrantų priėmimo taisykles.*
- 44. Prieglobstis, integracija: stiprinti ES vaidmenį ir reformuoti Europos prieglobsčio sistemą, vadovaujantis solidarumo ir teisingo atsakomybės pasidalijimo principais.*
- 45. Prieglobstis, integracija (bis): tobulinti integracijos politiką visose valstybėse narėse.*

Siekdama įgyvendinti per Konferenciją suformuluotus pasiūlymus, Komisija jau ėmėsi tokių iniciatyvų kaip:

- ▶ Reglamentas dėl sanglaudos veiksmų dėl pabėgėlių Europoje;
- ▶ Laikinosios apsaugos direktyvos aktyvavimas siekiant padėti asmenims, bėgantiems nuo Rusijos karo prieš Ukrainą;
- ▶ Mėlynosios kortelės direktyva dėl ne ES piliečių atvykimo į Europos Sąjungą ir apsigyvenimo joje siekiant dirbti aukštos kvalifikacijos darbą sąlygų;
- ▶ Reglamentas dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų;
- ▶ visapusiškos ir abipusiškai naudingos partnerystės su pagrindinėmis kilmės ir tranzito šalimis pagal Europos migracijos ir prieglobsčio pakta;
- ▶ Atnaujintas kovos su neteisėtu migrantų gabenimu veiksmų planas;
- ▶ Naujoji Viduržemio jūros regiono darbotvarkė;
- ▶ Reglamentas dėl ES prieglobsčio agentūros;
- ▶ 2021–2027 m. Integracijos ir įtraukties veiksmų planas;
- ▶ Šengeno erdvės ateities strategija;
- ▶ ES savanoriško grįžimo ir reintegracijos strategija;
- ▶ Komunikatas „Ilgūdžių ir talentų pritraukimas į ES“;

ragina Europos Parlamentą ir (arba) Tarybą nedelsiant priimti:

- ▶ Naują migracijos ir prieglobsčio pakta;
- ▶ Ilgūdžių ir talentų dokumentų rinkinį, kurį sudaro Ilgalaikių gyventojų direktyva ir Vieno leidimo direktyva;
- ▶ Šengeno sienų kodeksą;
- ▶ Reglamentą dėl kovos su naudojimosi migrantais kaip įrankiais reiškiniu migracijos ir prieglobsčio srityje;
- ▶ iš dalies pakeistą Prieglobsčio procedūros reglamentą;
- ▶ naują Priėmimo sąlygų direktyvos redakciją;

⁸ Šie penki pasiūlymai apima iš viso 16 konkrečių priemonių.

- ▶ Reglamentą dėl prieglobsčio ir migracijos valdymo;
- ▶ Reglamentą dėl priemonių, taikomų vežėjams, padedantiems prekiauti žmonėmis ar neteisėtai gabenti migrantus arba užsiimantiems tokia veikla;

ketina pateikti pasiūlymus dėl:

- ▶ ES masto informuotumo apie migraciją didinimo kampanijos;
- ▶ daugiamečių komunikacijos kampanijos, kurios tikslas – didinti trečiųjų šalių piliečių įgūdžių nustatymo ES šablono žinomumą;

apsvarstys galimybę imtis naujų veiksmų, pavyzdžiui:

- ▶ spręsti užimtumo ir darbo jėgos trūkumo problemas, atsižvelgiant į geopolitines aplinkybes;
- ▶ įvertinti kovos su prekyba žmonėmis teisės aktus ir, jei reikia, pasiūlyti juos peržiūrėti;
- ▶ aktyvinti su pirminiu priėmimu susijusius veiksmus.

9. ŠVIETIMAS, KULTŪRA, JAUNIMAS IR SPORTAS

Per Konferenciją suformuluoti keturi plataus pobūdžio su švietimu, kultūra, jaunimu ir sportu susiję pasiūlymai⁹.

- 46. Švietimas: ES ir jos valstybės narės turėtų siekti iki 2025 m. sukurti įtraukią Europos švietimo erdvę, kurioje visi piliečiai, įskaitant kaimo ir atokiose vietovėse gyvenančius asmenis, turėtų vienodas galimybes naudotis kokybiškomis švietimo ir mokymosi visą gyvenimą paslaugomis.*
- 47. Europos jaunimo reikalai: ES ir jos valstybės narės turi visose aktualiose politikos srityse, įskaitant Europos Sąjungos regioninę politiką, sutelkti dėmesį į konkrečius jaunimo poreikius, kad sudarytų jiems kuo geresnes sąlygas mokytis, dirbti ir pradėti savarankišką gyvenimą ir kartu paskatintų juos dalyvauti, be kita ko, Europos lygmeniu, demokratiname gyvenime ir sprendimų priėmimo procesuose. Labai svarbus vaidmuo tenka jaunimo organizacijoms.*
- 48. Kultūra ir mainai: siekdamos įvairiose srityse skatinti mainų kultūrą ir puoselėti europinę tapatybę bei įvairovę, valstybės narės turėtų, padedamos Europos Sąjungos, įvairiose srityse skatinti Europos mainus, propaguoti daugiakalbystę, kurti dalijimosi Europos šalių kultūra galimybes, saugoti Europos kultūros paveldą bei kultūrą ir imtis veiksmų, kuriais ES lygmeniu būtų užtikrinta pakankama kultūros specialistų apsauga.*
- 49. Sportas: sportas labai svarbus mūsų visuomenėms, nes padeda ginti mūsų vertybes, užtikrinti sveiką gyvenseną ir senėjimą, skatinti mainų kultūrą ir džiaugtis Europos paveldo įvairove.*

Siekdama įgyvendinti per Konferenciją suformuluotus pasiūlymus, Komisija: jau ėmėsi tokių iniciatyvų kaip:

- ▶ Komunikatas dėl Europos švietimo erdvės sukūrimo iki 2025 m.;
- ▶ Europos universitetų strategija;
- ▶ Rekomendacija dėl ryšių mezgimo siekiant veiksmingo Europos aukštojo mokslo įstaigų bendradarbiavimo, kurioje nustatomi veiksmai, padėsiantys iki 2024 m. vidurio labiau išplėtoti tarpvalstybines studijas ir bendradarbiavimą, pavyzdžiui, numatyta sukurti drauge parengtais Europos kriterijais grindžiamą jungtinį laipsnį;
- ▶ Skaitmeninio švietimo veiksmų planas (2021–2027 m.);
- ▶ Rekomendacija dėl profesinio rengimo ir mokymo;
- ▶ Europos švietimo erdvės portalas, padedantis kurti atsparesnes ir įtraukesnes švietimo ir mokymo sistemas;
- ▶ Rekomendacija dėl mikrokredencialų;
- ▶ EURES ir „Europass“ portalų sąveikos didinimo priemonės, EURES narių ir (arba) partnerių bazės plėtimas, keitimasis informacija apie visus gyvenimo aprašymus ir visas laisvas darbo vietas ir automatinis tarpusavyje derančių gyvenimo aprašymų ir laisvų darbo vietų nustatymas;
- ▶ mokytojų mainai („eTwinning“, „School Education Gateway“, Europos mokyklinio ugdymo platforma);

⁹ Šie keturi pasiūlymai apima iš viso 24 konkrečias priemones.

- ▶ Koalicija „Švietimas klimato labui“;
- ▶ Rekomendacija dėl mišriojo mokymosi siekiant kokybiško ir įtraukaus pradinio ir vidurinio ugdymo;
- ▶ 2022-ieji – Europos jaunimo metai;
- ▶ Rekomendacija dėl jaunimo savanoriškos veiklos, kuri sudarys palankesnes sąlygas jaunimui per Europos solidarumo korpusą dalyvauti tarptautinėje savanoriškoje veikloje;
- ▶ ES vaiko teisių strategija;
- ▶ Rekomendacijos dėl kokybiškų ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros sistemų vertinimas;
- ▶ kasmetinė Europos sporto savaitė ir kampanijos „BeActive“ bei „BeInclusive“;
- ▶ kampanija „HealthyLifestyle4All“, kuria siekiama susieti sportą ir aktyvią gyvenseną su sveikatos, maisto ir kitų sričių politika ir paskatinti valdžios institucijas bei sporto judėjimo atstovus prisijungti prie iniciatyvos priimančioms individualioms įsipareigojimus;
- ▶ Rekomendacija dėl bendros Europos kultūros paveldo duomenų erdvės;
- ▶ miestams ir regionams skirta tarpusavio mokymosi kultūros paveldo srityje programa;
- ▶ „Voices of Culture“ – struktūrinis dialogas su kultūros sektoriumi;
- ▶ Rekomendacija dėl mokymosi siekiant žaliosios pertvarkos ir darnaus vystymosi;
- ▶ pasiūlymas sudaryti ekspertų grupę gerovės mokyklose klausimais;

ketina pateikti pasiūlymus dėl:

- ▶ rekomendacijos dėl veiksmingų būdų pasiekti gerus mokymosi rezultatus, kurios pagrindinės temos būtų parama mokiniams, kuriems sunkiai sekasi įgyti pagrindinių įgūdžių, vidurinės mokyklos baigimo pažymėjimas ir mokyklos nebaigusiu jaunuolių dalies mažinimas;
- ▶ Europos vaisių, daržovių ir pieno vartojimo skatinimo mokyklose programos peržiūra;
- ▶ informuotumo didinimo kampanijos, kuria būtų siekiama paskatinti rinktis gamtos mokslų studijas;
- ▶ daugiametės komunikacijos kampanijos, kurios tikslas – didinti EURES žinomumą;
- ▶ mobilumo mokymosi tikslais sistemos atnaujinimo;

apsvarstys galimybę imtis naujų veiksmų, pavyzdžiui:

- ▶ toliau tobulinti informacinę platformą, kurioje keičiamasi su švietimu susijusia informacija ir tokia informaciją telkiama.